

Αθήνα, 25 Μαΐου 2005

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Από σχετικά δημοσιεύματα του Τύπου και ανακοινώσεις αρμοδίων παραγόντων, προεχόντως δε υμών του ιδίου, προς τα ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης πληροφορήθηκα ότι προτίθεσθε εν τέλει να συμπεριλάβετε στο σχέδιο νόμου σχετικά με το καθεστώς των αλλοδαπών στη χώρα ρυθμίσεις μεταβατικές, με τις οποίες θα παρέχεται, υπό προϋποθέσεις, η δυνατότητα «νομιμοποίησης» ορισμένων κατηγοριών αλλοδαπών που διαμένουν και εργάζονται σήμερα, στη χώρα, παρανόμως.

Με δεδομένη την πλούσια εμπειρία την οποία ο θεσμός που εκπροσωπώ έχει αποκομίσει από την εφαρμογή προηγούμενων εγχειρημάτων καταγραφής και τακτοποίησης των παρανόμως διαμενόντων και εργαζομένων αλλοδαπών στη χώρα («πράσινες κάρτες», ν. 2910/2001) επιτρέψτε μου να θέσω υπ' όψιν σας προκαταβολικά και εν αναμονή των συγκεκριμένων ρυθμίσεων που θα προτείνετε, κάποια βασικά ζητήματα η ανεπαρκής αντιμετώπιση των οποίων από τα παρελθόντα εγχειρήματα νομιμοποίησης οδήγησε στην υπονόμευση της επιτυχίας αυτών των τελευταίων. Η λειτουργική και αποτελεσματική αντιμετώπιση των ζητημάτων αναδεικνύεται, ως εκ τούτου, σε απαραίτητο όρο επιτυχίας κάθε αντίστοιχου εγχειρήματος.

Θα συμφωνήσετε μαζί μου, πιστεύω, ότι πρωταρχικής σημασίας όρος επιτυχίας αλλά και μέσο περιορισμού τυχόν προβλημάτων που θα ανακύψουν είναι ο σχεδιασμός και η οργάνωση ενός εκτεταμένου προγράμματος ενημέρωσης, εθνικής εμβέλειας, το οποίο θα διασφαλίζει την επαρκή πληροφόρηση όλων των ενδιαφερομένων, αλλοδαπών αλλά και ημεδαπών, σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις των μεταβατικών ρυθμίσεων.

Παράλληλα, οι εμπλεκόμενες υπηρεσίες, όποιες και αν θα είναι αυτές, θα πρέπει να στελεχωθούν επαρκώς με το κατάλληλο, ποσοτικά και ποιοτικά, προσωπικό, ώστε να καταστεί δυνατή η λειτουργία ικανού αριθμού αποκεντρωμένων καταστημάτων και να αποφευχθούν έτσι φαινόμενα των ακραίων καθυστερήσεων, αλλά και του αναξιοπρεπούς συνωστισμού των ενδιαφερομένων σε ατελείωτες «ουρές».

Επίσης, το προσωπικό που θα αναλάβει τη διεκπεραίωση του έργου της νομιμοποίησης θα πρέπει να έχει λάβει, έστω ταχεία και βραχύχρονη, κατάρτιση στα θέματα εφαρμογής του προγράμματος νομιμοποίησης, προκειμένου να αποφευχθούν οι κατά το παρελθόν εμφανισθείσες δυσλειτουργίες, που δεν ταλαιπώρησαν μόνον τους αλλοδαπούς αλλά και τις ίδιες τις αρμόδιες υπηρεσίες.

Ιδιαίτερης σημασίας θέμα αποτελεί η οργάνωση ικανοποιητικού συντονισμού μεταξύ των αρμοδίων υπηρεσιών, προκειμένου να διασφαλισθεί η ορθή και ενιαία εφαρμογή των σχετικών ρυθμίσεων και να αποτραπούν φαινόμενα συγκρουόμενων και αντιφατικών αποφάσεων, αναλόγως του αποφασίζοντος οργάνου, φαινόμενα δηλαδή που παρατηρήθηκαν στη προηγούμενη ρύθμιση νομιμοποίησης διαμονής αλλοδαπών που θέσπισε ο ν. 3242/2004 (άρθρο 25), παρέχοντας παράταση ισχύος της άδειας παραμονής με παράλληλη δυνατότητα εξαγοράς ενσήμων.

Η σχεδίαση και ανάπτυξη ενός ενιαίου πληροφοριακού συστήματος (μέρος του, επανειλημμένως προτεινόμενου από την Αρχή μας, ηλεκτρονικού μητρώου αλλοδαπών), που θα διαχειρισθεί την επικείμενη διαδικασία νομιμοποίησης διαμονής αλλοδαπών αποτελεί απαραίτητο εργαλείο για την επιτυχία του προγράμματος αλλά και απαραίτητο όρο ευρυθμίας του συνολικού συστήματος διαχείρισης της μετανάστευσης σε βάθος χρόνου. Θα ήταν πραγματικά κρίμα να χαθεί άλλη μια ευκαιρία ενεργοποίησης του μέτρου.

Για λόγους βέλτιστης εφαρμογής του προγράμματος κρίνεται επίσης απαραίτητο η αναγωγή της ενημέρωσης κοινού, του συντονισμού και της επαρκούς στελέχωσης των εμπλεκόμενων υπηρεσιών, καθώς και της ανάπτυξης του σχετικού ενιαίου πληροφοριακού συστήματος *σε προτεραιότητα* έναντι της έναρξης ακόμη και της ίδιας της διαδικασίας νομιμοποίησης.

Περαιτέρω, σημαντικά θέματα για την οργάνωση μιας λειτουργικής διοικητικής διαδικασίας αποτελούν : *πρώτον*, η παροχή επαρκούς χρονικού διαστήματος για την υποβολή δήλωσης νομιμοποίησης, *δεύτερον* η παραλαβή όλων των υποβληθέντων αιτημάτων και *τρίτον*, η έκδοση - χορήγηση διπλότυπης βεβαίωσης κατάθεσης αιτήματος νομιμοποίησης που θα καταγράφει τα κατατεθέντα αλλά και τα ελλείποντα δικαιολογητικά (ένα αντίγραφο για την υπηρεσία και ένα για τον αιτούντα).

Η διάρκεια της χορηγούμενης προσωρινής άδειας διαμονής αποτελεί κρίσιμο σημείο για την ορθή οργάνωση της σχετικής διαδικασίας. *Η βραχεία διάρκεια της προσωρινής άδειας παραμονής (εξάμηνη), αποτέλεσε βασικό παράγοντα δημιουργίας των οξύτατων προβλημάτων που αντιμετώπισε η προηγούμενη διαδικασία νομιμοποίησης του ν. 2910/2001.*

Για λόγους ασφάλειας δικαίου αλλά και ασφάλειας των δικαιωμάτων του ανθρώπου είναι απαραίτητο η σχεδιαζόμενη ρύθμιση να προβλέπει, ρητώς και με σαφήνεια, τα δικαιώματα που παρέχει η βεβαίωση υποβολής αίτησης και η προσωρινή άδεια διαμονής στους δικαιούχους τους, και να καθορίζει τις επιτρεπόμενες ή και επιβαλλόμενες παροχές υπηρεσιών της διοίκησης προς αυτούς.

Περαιτέρω, θα πρέπει να ορισθούν σαφώς οι λόγοι - κατηγορίες διαμονής, για τους οποίους επιτρέπεται να ανανεωθεί η προσωρινή άδεια διαμονής, καθώς και οι κατά περίπτωση σχετικές προϋποθέσεις.

Θέμα ειδικής πρόβλεψης θα πρέπει να αποτελέσει η διεκπεραίωση των εκκρεμών κατά την έναρξη ισχύος της διαδικασίας νομιμοποίησης αιτημάτων, ιδίως όταν αυτά, ενώ δεν πληρούν τις προϋποθέσεις χορήγησης άδειας διαμονής του ν. 2910/2001, πληρούν τις προϋποθέσεις υπαγωγής στη ρύθμιση της επικείμενης νομιμοποίησης.

Επίσης, ως εξαιρετικά σημαντικά ζητήματα κρίνονται αυτά που άπτονται των θεμάτων απέλασης και εγγραφής στον κατάλογο ανεπιθύμητων. Κατ' αρχήν αναγκαίος όρος για την ενεργοποίηση και της διαδικασίας νομιμοποίησης είναι να προστατευθούν οι αλλοδαποί που επιδιώκουν τη νομιμοποίησή τους από την απέλαση για λόγους παράνομης διαμονής, έως ότου εξετασθεί το αίτημα νομιμοποίησής τους. Επιπρόσθετα, ειδικό θέμα συζήτησης θα πρέπει να αποτελέσει η τύχη των διοικητικών και δικαστικών απελάσεων, καθώς και των εγγραφών στον κατάλογο ανεπιθύμητων σε βάρος αλλοδαπών που αιτούνται υπαγωγή στη διαδικασία

νομιμοποίησης, εξαιτίας προγενέστερης παράνομης εισόδου, εργασίας και διαμονής, ή πράξης τους η οποία αφορά τη γνησιότητα των εγγράφων που σχετίζονται με τη νομιμότητα διαμονής τους στη χώρα.

Τέλος, ειδικά θέματα πρόβλεψης θα πρέπει να αποτελέσουν η τύχη : *πρώτον*, των μελών οικογένειας των υπό νομιμοποίηση αλλοδαπών που διαμένουν ήδη μαζί τους και *δεύτερον*, των στερούμενων διαβατήριο δίχως δική τους υπαιτιότητας, ιδίως όταν αυτοί επιχείρησαν την υπαγωγή τους στο προηγούμενο πρόγραμμα νομιμοποίησης του ν. 2910/2001, χωρίς θετικό αποτέλεσμα.

Η μέχρι σήμερα θετική εμπειρία της Ανεξάρτητης Αρχής μας από τη συνεργασία της με τις υπηρεσίες του Υπουργείου του οποίου προΐστασθε όσον αφορά τα ζητήματα μετανάστευσης, μου επιτρέπει να αισιοδοξώ για την σοβαρή αντιμετώπιση των παραπάνω σημείων από τη σκοπούμενη μεταβατική ρύθμιση. Τόσο εγώ προσωπικώς όσο και ο καθ' ύλην αρμόδιος Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη, κ. Ανδρέας Τάκης, και οι συνεργάτες του, θα είμαστε ανά πάσα στιγμή στη διάθεσή σας για κάθε διευκρίνιση ή συνεργασία.

Με τιμή,
Γιώργος Β. Καμίνης